

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 34.

V Ljubljani, v soboto 28. maja 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Avstro-ogerska nagodba.

II.

V prejšnjem članku smo dokazali, kako neznosno breme nosi Avstrija v primeri z Ogersko glede pokritja skupne potrebščine. Letos se zahteva v delegaciji svota 164.378.383 gld. in dodatnega kredita 30.100.000 gld., torej skupaj, ako se prištejejo še nekatere svote, okoli 201 milijon gld. Od teh mora plačati Avstrija 70%, to je 140.700.000 gld. in Ogerska 30%, to je 60.300.000 gld. Skupna vojska pa brani isto tako koristi Avstrije, kakor Ogerske, in vendar ta ogromni razloček med prispevki obeh polovic naše monarhije!

Skupni carinski dohodki se proračunajo na 59.373.530 gld. Od teh pripada na Avstrijo 51.610.430 gld., na Ogersko 7.763.100 gld. A pri tej točki zahteva Ogerska, da se deli na polovico, in noče ničesar slišati, da bi Avstriji pripadalo 70%, Ogerski pa 30%. Seveda se gre tu za vzeti in ne za dati. Da se te za Avstrijo neugodne razmere morajo predruščiti, mora vsak trezno misleči človek pripoznati, ker številke so neizprosni sodniki in najbolj zanesljive priče. Ogerska je znala desetletja brez ozira na skupne državne interese za se delati dobiček, Avstrija pa je zaradi ljubega miru vedno odnehavala.

Pogodba, katero hočejo sedaj Ogri skleniti, da bi k večjemu 315% k skupnim stroškom prispevali, pomenja zopet grozno oškodovanje avstrijskih interesov. Ogri skušajo na vsak način tako pogodbo izsiliti. Pred dobrim letom so se kazali, kakor da bi jim na pogodbi ne bilo nič ležeče, toda videli so resno postopanje avstrijskih narodov in sedaj letajo ponosni Madjari za pogodbo, ker niso tako neumni, da bi ne spoznali svoje koristi in naše — škode. Kdor se le količkaj peča s politiko, uvideva, kak vpliv imajo Madjari pri naši diplomaciji, in da

so se že navadili ukazovati, ker smo mi vedno pripravljeni — plačevati.

Vsak avstrijski državni poslanec mora tedaj tako pogodbo zahtevati, katera obema državama polovicama naklada primerno jednaka bremena, sicer raje nobene pogodbe!

Če nam Madjari žugajo, da bodo naredili carinsko mejo proti Avstriji, naj jo le naredi. V odgovor naj jim služi dejstvo, da uvaža Ogerska v Avstrijo 70% svojega izvoza, Avstrija pa v Ogersko 4%.

Istina je, da bi naša industrija morebiti manj odprto pot imela na Ogersko, ako bi ne bilo pogodbe. A pomisliti je treba, da bodo v prihodnji desetletni pogodbeni dobi Madjari svojo industrijo na tako stopnjo povzignili, in to z našim denarjem, da ne bodo reflektirali čez 10 let nič več na avstrijske industrijske izdelke. A ker Madjari sedaj še niso industrijsko dovolj krepki, navezani bodo še nekaj časa na avstrijske industrijske izdelke, izvoz iz Avstrije bi itak prenehal polagoma. Mej tem pa se z denarjem, katerega smo doslej avstrijski davkoplačevalci nosili leto za letom Madjarom, in z izdatnimi eksportnimi premijami lahko povzdigne naša industrija.

Zdi se nam tedaj predlog dr. A. Gödelna v Gradcu jako umesten, naj se v tem smislu po drž. poslancih pošljejo peticije na državni zbor. Isto tako je umesten njegov predlog o porabi pri branjenih milijonov. Predlog se glasi:

1.) Pogodba z Ogersko naj se sklene le v razmerju 50%, — torej Avstrija in Ogerska naj plačata vsaka polovico, in tudi pravice in dolžnosti mej obema polovicama države naj se jednako razdeli.

2.) Ako bi se sklenila pogodba 50:50, ali ako bi pogodba prenehala, naj Avstrija od prihranjene svote izloči 20 milijonov na leto kot poseben zaklad za starostno preskrbovanje avstrijskih onemoglih revnih državljanov.

3.) Ta zaklad naj služi za ustanovitev avstrijske banke, katera stoji pod nadzorstvom odseka, izvoljenega jednakoštevilno iz vseh 5. kurij, in kateri mora skrbeti, da se ta denar uporabi edino le v zgoraj navedeni namen.

4.) Ostali preostanek naj se porabi v povzdigo obrta, kmetijstva in industrije.

Na vprašanje, kaj bi nastalo, ako se pogodba ne obnovi, je odgovoriti, da bi bila vsaka državna polovica za se, s svojo carinsko mejo in svojo državno banko, a pod jednim cesarjem. Nastalo bi razmerje, katero se imenuje „osebna unija“.

Trdno smo prepričani, da bi potem oholi Madjari kmalu čutili, da sloni vsa njih slava na — lončenih nogah.

Govorili smo obširno o tem vprašanju, ker je velikanskega gospodarskega in političnega pomena, sosebno poslednje velja za nas Slovane. Sveta naloga naših državnih poslancev je pa bila, ko so imeli počitnice, stopiti pred volilce in svoje nazore jasno in odločno povedati, ker le na ta način je mogoče doseči tisto solidarnost državnega zbora, katere je v tem važnem trenutku tako neobhodno potreba, ako bodo govorile davke plačujoče mase narodov.

Iz delegacij.

Dne 23. maja sta pričeli delegaciji v Budapešti s skupnimi sejami.

Predsednik avstrijske delegacije je vitez Javorski. Na dnevnem redu je bil proračun zunanega ministerstva, proračun mornarice in kredit za Bosno.

Delegat Bielhovek je pobijal nazore ogerske delegacije, ki pri vladnih načrtih glede mornarice išče le strankarsko stališče svojih interesov. Rekel je, da vstane po koncu vsa Avstrija, ako se pogodba reši le na korist

Pesmarica „Glasbene Matice“.

Imenovana pesmarica je darilo društvenikom za l. 1897., izdano o priliki 25letnice obstanka tega glasbenega zavoda. Uredil je pesmarico g. koncertni vodja Josip Čerin kot zbirko zborov za štiri moške glasove. V vrsti 80. skladb menjavajo se zbori trajne in neminljive umetniške vrednosti z zbori, katerim nadomešča manjkajočo glasbeno odličnost sijaj ljudske popularitete, zbori, kateri so prišli med ljudstvo za izredno ugodnih odnošajev in ki so navduševali in budili ponos v prsih narodnostno razvnetega ljudstva. Združena je navadno s temi zbori poezija spominov na pretekle dobe narodovega probujanja, na nebroj več ali manj slavnostnih, vselej radostnih trenutkov, v katerih je za milih zvokov odnosnih zborov prekipevalo srce v čistem vnosovitem hrepenenju po svetli veliki mladega našega naroda. In to povišuje večino naših starih zborov, naj so prav umetniški manj pravilni, na stopnjo neomejenega spoštovanja, na stopnjo, ki je pridržana le za ono, kar je narodu ljubo in sveto.

Pesmarica „Glasbene Matice“ je v tem pogledu, ker ponuja pevcem zборе raznih vrst, zборе umetne i zборе popularne, gotovo znatno praktiške vrednosti. V očigled temu pa, da skrbi

že „Mohorjeva družba“ prav intenzivno, da poda narodu v 80.000 izvodih pesmarico z vsemi najboljšimi slovenskimi domorodnimi skladbami, bil bi g. Čerin storil dobro, da ne bi bil prezr izdaje mogočnejše konkurentinje, Mohorjeve družbe Pesmarice, in da ne bi bil izdal v jedva 1000 izvodov broječi zbirki „Glasbene Matice“ večinoma iste zборе, kateri so že izšli v Pesmarici Mohorjeve družbe, oziroma kateri bodejo izšli v poznejših dveh zvezkih iste pesmarice, ker je vse te zборе domorodne in neerotične vsebine Mohorjeva družba od „Glasbene Matice“ — kupila. Pesmarica „Glasbene Matice“ bi bila dosti večjega pomena, da se je omejil g. ureditelj na zборе erotične vsebine, ker bi podala s tem „Glasbena Matica“ slovenskemu narodu dopolnilo k Pesmarici Mohorjeve družbe, v katero ne more najti spričo družbinskih načel vsprejetja ljubimskih skladb.

Z življenjepisnimi črticami, podanimi za uvod k Pesmarici, nismo povsem zadovoljni; ne diči jih noblesna strogo kritičnega izbora. Nejednake v razsežnosti, bavijo se z nejednako ljubeznijo s pojedinimi skladatelji Zabeleženo je n. pr. o dr. Benjaminu Ipavcu vse polno nepotrebnih malenkostij, bagatelizirajo se pa na drugi strani možje, kakor Anton Nedvč, Danilo Fajgelj, Fr. S. Vilhar i. dr. Ne more se niti reči,

da je najti v teh beležkah dosti pozitivnega materiala za bodočega zgodovinarja, kajti površnost je temeljni ton teh črtic. Ne strinjamo se niti s tem, da so vsprejeti življenjepisi le o skladateljih, katerih zbori so našli vsprejema v „Pesmarici“. Z jubilejskim darom prvega glasbenega zavoda slovenskega naj bi se raje združil splošni pregled razvoja glasbene umetnosti in glasbene izobrazbe v Slovencih.

In še nekaj je, kar bode v oči. Vsako „Pesmarico“ je smatrati za spomenik glasbe, za sredstvo, s katerim se širi glasba v največjem številu v najširših krogih. Odlična naloga je pesmarici, da gladi skladbam pot do splošnega razširjenja; tako služi s tem narodu kakor tudi skladateljem v izdatni, da, bogati meri. Kaj ne navadno in osupljivo je zato svarilo, pridejano Pesmarici „Glasb. Matice“: „Vsako pomnoževanje in prepisovanje je po zakonu prepovedano“. Zabranjeno je torej vsakemu naših pevskih društev izpisovanje glasov, zavljuden je vrec bogatih melodij naših skladateljev pri samem izvoru za vse one, ki niso v toli ugodnih razmerah, da bi kupili vsakemu društvenih pevcev — in teh je dostikrat jako mnogo — po jeden iztis Pesmarice, ki ni ravno po ceni. Pomen in naloga Pesmarice, da širi petje med ljudstvom, da poda ljudstvu material

Ogerske izvenparlamentarnim potom. — Delegat vitez G omperz je odobral izvajanja ministra vnanjih zadev in se tolažil, da bode razvitek mornarice pospeševal trgovino. — Delegat dr. Sch ü c k e r je povdarjal, da se ne more misliti na redno zakonodajno delovanje, dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe. Krona je odločila o kvoti le za l. 1898., tu se pa delajo sklepi še za daljšo dobo. Nemci dovoli državi podporo le pod gotovimi pogoji. Ker ni soglasja med notranjo in zunanjo politiko in ker se Nemci pritiskajo na steno (!), glasovali bodemo proti skupnemu proračunu. Bojimo se, da bode slovenski živelj v Avstriji, ki vedno narašča, nekega dne potisnil našo monarhijo iz tabora Nemčije v naročje Rusiji. Tudi mednarodna jezuvska stranka dela proti zvezi. A zveza Avstrije z Nemčijo je zlasti potrebna za ohranjenje miru. — Delegat Gorayski (Poljak) je tudi blagoslovljal trozvezo in omenjal, da je potrebno izvesti narodno ravnopravnost v vsi Avstriji. — Delegat Chiari je povdarjal tesno zvezo mej Avstrijo in Ogersko, kar je jako potrebno v prospeh industrije. Za vojaštvo se mora vse dovoliti, kolikor morejo nositi narodi. — Del. Kaftan (Čeh) se je pečal z gospodarskimi razmerami in vnanjo politiko. Važen je za Avstrijo Balkan. Tu se stikata avstrijski in ruski vpliv. Neprenehoma bodi naša skrb, da živimo z mogočnim severnim sosedom v pristrčnih razmerah. Obe državi naj pospešujeta razvoj Srbije in Bolgarije. Dalje se je govornik pečal s vzhodnoazijskim vprašanjem in kako naj se Avstrija vdeležuje svetovne trgovine.

Poročevalec Dumba je konstatoval, da so prav za prav vsi govorniki, ko so se dotikali zunanjega ministerstva, govorili pro. Omenjale so se mnogo jezikovne naredbe, a ta zadeva spada v dunajsko zbornico. Želi se sploh, da se Avstrija drži trozveze, da pa ostane v najboljših razmerah zlasti do Rusije. Treba pred vsem, da se pomore na noge propadajoči industriji in zato je neobhodno potrebna pravična nagodba z Ogersko.

Proračun zunanjega ministerstva za l. 1899., predloga o naknadnem kreditu za l. 1898. in 1897. se potem sprejme brez debate.

Pri razpravi o okupacijskem kreditu je finančni minister Kallay hvalil upravo Bosne in zavračal napade lista „Deutsches Volksblatt“. Okupacijski kredit se je sprejel.

Pri vojskinem proračunu je priporočal češki delegat Kaftan, da naj vojna uprava upošteva narodnostna čutila in gospodarske interese ljudstva, in delegat Tschernigg je tožil, kako težko prenašajo kmetje in obrtniki trdobe vojaških vaj. — Vojni minister Krieghammer je naglašal, kako potrebne so vojaške vaje. Obljubil je, da se polagoma preskrbi vojakom vsakdanja večerja, odločno se je upiral nasvetu, da bi se prezentna služba skróila na dve leti, ker bi se

s tem za tretjino pomanjšala vojska. Ako bi se pa povečal kontingent novincev za tretjino, bi bilo pa še slabše. Pohvalil je minister snovanje kmetskih in obrtnih zadrug, ki bodo zalagale vojsko. Minister je za povišanje častniških plač, kar bi znašalo okroglih 5 milijonov gld.

Preden je prišla v razpravo dovolitev naknadnega kredita za vojsko v znesku 30¹/₁₀ milijonov, zahteval je delegat Hochenburger v imenu nemške opozicije od vlade pojasnil, zakaj in kako se je porabila ta velika svota. Delegat dr. Pergelt je predlagal, da naj se o tem otvori razprava, a večina je njegov predlog odklonila. Zato je opozicija precej izjavila, da bode glasovala proti dovolitvi kredita. Govorili so za dovolitev delegati dr. Stransky, Zauneger, Dieduszycki in Madeyski. Stransky je priznal, da se je s postopanjem vlade kršila ustava, a vendar je mogoče, da vojni minister včasih neutegoma potrebuje denarja in da ne more in ne sme javno povedati, za kaj ga porabi. Govoril je Stransky tudi o nemški opoziciji državnega zbora in izjavil, da mu je absolutizem ljubši, kot tiranstvo jedne stranke. Glede nagodbe govornik ni za oslabljenje Ogerske, ker bi s tem trpela vsa monarhija, a tudi Avstrija naj ne trpi škode, nagodba bodi pravična, in sicer boljša, kot je sedanja. — Predlog o naknadnem kreditu se je sprejel z 38. glasovi proti 10. glasovom. — Vse resolucije so se odstopile v rešitev vojnemu ministerstvu.

Vojni minister je odgovoril tudi na interpelacijo glede dogodkov v Gradcu. Rekel je, da je bilo vedenje bosenskih vojakov pravilno in da ne bode predlagal vladi, da bi se bosenski polk premestil iz Gradca. Graško ljudstvo terorizujejo dijaki in neka klika. Degradovanih je bilo 33 (ne 47) častnikov, ker so to zaslužili.

Zasedanje delegacij se je nato zaključilo. Cesarских obedov ni bilo zaradi smrti nadvojvode Leopolda.

Slovenskemu učiteljstvu.

Dne 3. in 4. velikega srpana t. l. priredi „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ X. skupščino v središču Slovenije, v naši beli Ljubljani.

V desetih letih življenja si je stekla „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ za slovensko učiteljstvo toliko neminljivih zaslug, da moramo nje desetletnico kar najslovesnejše praznovati, kar nam bo toliko prijetnejša in slajša naloga, ker se je izbralo v zborovališče srce slovenske zemlje, lepa slovenska Ljubljana.

Slovensko učiteljstvo bo takrat prihitelo iz vseh slovenskih pokrajin, da vidi svojo mater, gojiteljico in pospeševaljico čistega narodnega navdušenja, da vidi, kako presrečno more pozdraviti bela Ljubljana vrle borivce narodne prosvete, ki širijo po slovenskih deželah narodno zavest ter

navdušenje in ljubezen do domače knjige in pesmi.

A prihitelo bo takrat slovensko učiteljstvo v stolico slovensko tudi zategadelj, da se поблиže spozna mej seboj, da ojači in utrdi vez prijateljstva, ki spaja stoglavo četo v jedno telo, prišlo bo v belo Ljubljano, da zopet kaj koristnega ukrene v prospeh in bujni razvitek našega ljudskega šolstva.

„Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ priredi v predvečer glavnega zborovanja velik jubilejni koncert v proslavo petdesetletnice blagotvornega, plodonostnega vladanja presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I. in v proslavo svoje desetletnice. Pri tem koncertu, katerega čisti dohodek bomo naklonili učiteljskemu konviktu, bo sodelovalo vse slovensko učiteljstvo, ki je združeno v „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“ ter bo tako sijajno proslavilo veliki jubilej presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I., ki je dal z novim šolskim zakonom ljudskemu šolstvu zdravo in krepko življenje.

V kipečih glasovih bo dalo slovensko učiteljstvo duška onim globokim čutilom, ki jih goji v sebi in zbujajo drugim do predobrega vladarja in do Njegove prejasne hiše.

Sploh bo ves ta sestanek slovenskega učiteljstva veljal slavljenju zatega cesarjevega jubileja. Nadejamo se, da ne bo slovenskega kraja, ki bi ne poslal v onih dneh člena slovenskega učiteljstva v stolico slovensko, nadejamo se, da se bo zbralo takrat v prenovljeni naši Ljubljani slovensko učiteljstvo v mogočnem številu, lepo združeno v krepki slogi, v gorkem prijateljstvu v srčni ljubezni.

Da nam bo mogoče pripraviti in urediti vse potrebno, prosimo uljudno vsako in vsakega, ki misli one dni preživeti v Ljubljani, da javi podpisanemu tajniku svoje čestito ime.

Na veselo snidenje v beli naši Ljubljani! Za ljubljanski krajevni odbor: Častni predsednik: Ivan Hribar l. r., župan. Juraj Režek l. r., predsednik. Engelbert Gangl l. r., tajnik. Jakob Dymnik l. r., urednik. Janko Likar l. r., podpredsednik. Frančišek Črnagoj l. r., blagajnik.

Politiški pregled.

Državni zbor bode zopet pričel zborovati dne 1. junija.

Klasičen državni urad je c. kr. poštna in državna direkcija v Gradcu. Nemški listi so raztrosili vest, da je ravnateljstvo izdalo naredbo, ki zahteva od proslincev za mesta poštinih praktikantov tudi znanje družega deželnega jezika t. j. slovenščine. Taka naredba bi bila le pravična. Dotična državna (!) direkcija se pa z veliko gostobesednostjo opravičuje v „Grazer Tagblattu“ in zagotavlja, da na tako naredbo še misliti ni. Doslej je strogo gledala na to, da

za njegove besede, veselice in koncerte, sta s tako prepovedjo izjalovljena in Pesmarica potane zgolj arhivalični kuriozum za vse, ki si je ne morejo kupiti v tolikem številu, da postrežejo celemu zboru.

Sicer pa menda „Glasbena Matica“ niti opravičena ni, prepovedati, da bi se razmnoževali v Pesmarico vsprejeti zbori z izpisovanjem, vsaj gotovo ne glede velike večine zborov. Najdemo v Pesmarici vse polno zborov, ki so že zdavna imetje celega naroda, najdemo pa tudi zbere skladateljev, kateri niso prepustili svojih skladb nikdar „Gl. Matici“ v last in kateri se niso odrekli nikoli pravici, da pomnožujejo svojo last, svoje skladbe, na poljuben način.

„Opomba“ na drugi strani Pesmarice je torej gotovo nepravilna in prenačljiva ter nepremišljena ovira prostemu razširjanju slovenske glasbe. To mnenje utrja prepričanje, da se je „Glasbena Matica“ ustanovila pred 25. leti v to, da širi slovensko glasbo. Sicer se pa naj ne pozabi, da je „Glasbena Matica“ skoraj polovico vseh v Pesmarici ponatisnjenih zborov prepustila že pred leti potom prodaje družbi sv. Mohorja, da jih poslednja vsprejme v svojo pesmarico. Ni li torej opomba, da je vsako pomneževanje prepovedano, v istini nezmislina? Odbor „Gl. Matice“ jo je dolžan preklicati. Dr. V. Foerster.

Ženitovanjski običaji na Hrvatskem.

Priobčil Šalamun.

Pri nobenem narodu se menda še ni pokazala taka vstrajnost za ohranjenje starih svetinj, kakor pri naših bratih Hrvatih. Strastno so Hrvatje vneti za svojo vero, pa tudi za narodne običaje in navade. Madjarski vpliv ni mogel prodreti toliko med prosti hrvatski narod, da bi bil izpodrinil te lepe običaje; zlasti so se izvrstno ohranile prvotne ženitovanjske šege.

V hrvatskem Primorju se ljudje navadno ženijo med 20. in 25. letom, zelo redko pred 17. letom. Bolj zgodnja ali bolj pozna ženitev je navadno odvisna od različnih družinskih razmer. Ako je na domu jedini sin in so stariši že stari in bolehnji, tedaj se sin navadno bolj zgodaj oženi, če je pa več hčera pri hiši, tedaj mora sin čakati, da se sestre njegove poprej pomože. Nevesta, ko pride k hiši, dobi ključke od gospodinjstva. Ako je pa pri hiši več bratov, se stareji oženijo na doto.

Po starem vinodolskem zakonu si delijo bratje in sestre materino doto, ne pa očetove, dekleta edinice pa, ki nimajo bratov in sester, in jim pripade vse premoženje, se imenujejo

„blagavice“. Vzeti tako dekle se pravi oženiti se na nevestin dom.

Kako dolgo sta zaročenca navezana na svojo obljubo, ni natanko določeno. Včasih je kmalu po zaroki poroka, včasih sta pa v zaroki po štiri leta in še več let.

Med tem časom se obiskujeta in obdarujeta. O božiču podari nevesta ženinu kolač ali pa pogače, o veliki noči pa sladkarij, nevesta pa dobi o novem letu denarno darilo, imenovano „jabuka“. Darilo je simboličnega pomena in obstoja iz zatega in srebrnega denarja, križema vtaknjene v jabolka. Čestokrat postavi ženin pod okno svoje neveste v prvi noči velikega travna s trakovi, cveticami in jabolki olepšan mlaj. Pri izbiranju neveste se gleda na njeno lepoto, blagosrčnost, pridnost, pred vsem pa na njeno deviško čistost.

Navadno gre ženinov oče ali kak znanec ali sorodnik dekle prositi v zakon, če pa gre ženin sam prositi, ga spremlja kak prijatelj ali sorodnik. Pri takih prilikah se dajejo obilni darovi, navadno svilnati robci in do dvanajst zlatih prstanov. Pri zaroki (prstenovanju) napravijo nevestini stariši veliko pojedino, h kateri se povabi obojno sorodstvo. Po izvršeni poroki mora nevesta vsako nedeljo in vsak praznik

je izbrala za poštne praktikante večinoma le ljudi, ki slovenščine niso bili zmožni. Direkcija zagotavlja, da bo tako tudi z naprej, kar se bo nemška javnost lahko prepričala iz časopisov, ki bodo razglašali imenovanja. Slovenskim državnim poslancem priporočamo to klasično opravičevanje in zagotavljanje v blagohoten pregled. Nahaja se v „Grazer Tagblattu“ števil. 141.

„Najbolj nemško mesto v Avstriji“, nemški Gradec, je vznemirjeno, ker mu vlada ne dopušča delati poljubnih demonstracij za Prusijo. Degradovanih je bilo 33 rezervnih častnikov, ki so se udeležili rabuk pri pogrebu socialnega demokrata, umorjenega od vojakov pri graških izgredih, dobili so v svojo sredo Gračani grofa Gleispacha, ki je podpisal kot minister Badenijeve jezikovne naredbe, in „Bošnjaki“ jim hočejo gosti — tedaj povodov dovolj za itak že neravno - vznemirjeno nemško srce, za ponosne Nemce, ki so vajeni povsod le komandirati. Odvetniška zbornica je jako ostro nastopila proti vladi zaradi imenovanja grofa Gleispacha. Pri tej „utemeljeni razburjenosti“ velenemškega Gradca se je na noge postavil tudi graški občinski svet in v hujskajočih resolucijah vrgel na vlado nekoliko polen. Graški časniki, ki so prinesli te resolucije so bili konfiskovani.

Vodstvo nemške ljudske stranke na Štajarskem je sklenilo, naročiti graškima državnima poslancema, da se je treba vladi po robu postaviti, ker je bil grof Gleispach zoper voljo štajarskih in koroških Nemcev imenovan predsednikom deželnega nadsodišča. Graška poslanca se domenita z drugimi poslanci, da se storé odločni koraki že v prvi seji državnega zbora.

Dež. poslanec Julij Lippert, namestnik deželnega maršala na Češkem, je odložil svoj mandat. Umaknil se je s tem gonji, ki sta jo med njegovimi volilci uprizorila Schönerer in Wolf, ker je bil kot Nemec za spravo s Čehi.

Trgovinski minister dr. Baerenreither se je dne 24. t. m. mudil v Trstu, kjer si je ogledal pod vodstvom laških poslancev razne zavode, med drugim tudi plavž kranjske industrijalne družbe.

Hrvatski poslanci iz Dalmacije so izročili ministrskemu predsedniku spomenico, v kateri opisujejo nepovoljno stanje v Dalmaciji. Stavili so spomenico, ker parlamentarnim potom ni mogoče priti do razprave v zbornici.

Državnim poslancem je bil dne 23. t. m. izvoljen v kmetskih občinah poljskih baron Marjan Blažovski.

Rusini so slavili 19. t. m. petdesetletni spomin odprave tlake. Na tisoče Rusinov se je zbralo v Lvovu. Povdarjala se je potreba narodne sloge in sklenila resolucija, ki zahteva enakopravnost s Poljaki.

Proti Madjarom so bile v nedeljo o priliki 50letnice rumunske ustaje proti Madjarom

v Bukareštu velikanske demonstracije, katerih se je vdeležilo 10.000 ljudi.

Na Francoskem so bile dne 22. t. m. dopolnilne volitve. Izvoljenih je bilo 66 liberalcev in naprednjakov, 61 radikalcev, 38 socialistov in 10 monarhistov. Propadla sta Richard in Goblet in ljudstvo je kričalo po ulicah „Proč s kapitalisti!“

Zola pred sodiščem. V Versaillesu je bil dne 23. maja zopet pred sodiščem Zola, ki je bil razžalil vojno sodišče in obsojen bil na leto ječe. Zolin zagovornik Labori se je pritožil, da porotno sodišče v Versaillesu ni kompetentno, ker je bil delikt storjen v Parizu. Sodišče se je izreklo kompetentnim, vendar pa je odložilo razpravo, da izreče kasacijski dvor, kamor se je Labori pritožil, o kompetentnosti svoje mnenje. Zola in Picquarta je množica zaničevala.

Domače novice.

Osebnosti. Državni pravdnik v Ljubljani g. Jože Pajk je postal podpredsednik ljubljanskega sodišča. Cenile so se njegove zasluge! — Umrli je 22. t. m. v Ljubljani misijonar sv. Vincencija Pavljanskega č. g. Janez Čížek, star 32 let. — Č. g. Fr. Finžgar, kapelan v Kočevju, je prestavljen kot kapelan v Idrijo, v Kočevje je prišel kot kapelan g. Gliebe, doslej kapelan v Fari pri Kostelu. — Generalni advokat pri najvišjem sodišču dr. A. Gertscher je imenovan predsednikom dež. nadsodišča v Zadru. — Doktorjem filozofije je bil promoviran 21. t. m. na dunajskem vseučilišču g. Ivan Orel. — Slovenski pesnik Anton Aškerc, kapelan v Škalah pri Velenju, je šel v pokoj. — Okrajni glavar Friderik vitez Schwarz je imenovan namestniškim svetnikom v Trstu.

Intronizacija knezoškofa dr. Jegliča. Zadnjo nedeljo je bil za Ljubljano dan veselja. Ob 1/10. uri je dolga vrsta belo oblečenih duhovnikov privredla v stolno cerkev presvetlega kneza in škofa dr. Jegliča, da se je ondi izvršilo njegovo slovesno vstoličenje. Načelniki uradov, vojaški in svetni dostojanstveniki so že pričakovali v stolnici novega cerkvenega kneza. Po prečitanih cesarskih in papeževih pismih o imenovanju je v imenu duhovščine in vernega ljudstva pozdravil knezoškofa, stoječega na tronu, po latinsko mil. g. stolni prošt dr. Klofutar, omenjajoč, kako težka butara čaka škofa v sedanjih hudih časih, ko liberalni volkovi in tolovaji napadajo čredo Kristusovo. Premilostni g. knezoškof je latinski odgovoril v besedah, polnih krščanske ljubezni, in je jako odločno priporočal duhovnom trojni mir: mir z Bogom, mir z ljudstvom in mir s škofom svojim. Nato se je knezoškofu poklonila vsa duhovščina in mu poljubila roko. V jako prisrčnih besedah je potem Premilostni z mitro na glavi raz propovednice nagovoril slovensko

ljudstvo in razložil, kako naj pride k nam kraljestvo božje po Mariji. Omenil je knezoškof, da je po rojstvu in vzgoji Slovenec in da bo delal za svojo domovino, da pa pri tem nikakor ne bo zanemarjal dolžnosti, katere ima do Nemcev svoje škofije, še-le vseč mu je, da ima priliko, tudi do druge narodnosti pokazati krščansko pravičnost. Po slovesni pontifikalni maši je spremila duhovščina ob 1/1. uri knezoškofa v njegovo palačo, ljudstvo je pa veselo gledalo za novim škofom in hvalilo Boga, ki nam je poslal kneza miru vladat škofijo. Med obedom v škofiji je godla na dvorišču vojaška godba, v veliki dvorani je pa med obedom knezoškof napravil prelepe napitnice papežu, dež. predsedniku, dež. glavarju, posebno laskavo pa županu ljubljanskemu. Po četrti uri je g. knezoškof obiskal drugo duhovščino in sorodnike, katere je bil pogostil pri Ferlincu. Pod vodstvom g. kanonika Rozmana so duhovniki vpričo knezoškofa peli slovenske pesmi. Knezoškof je ljubeznivo govoril z vsemi navzočimi gosti in vnovič pokazal v vzneseni napitnici, kako gori njegovo srce za blagor duš in blagor naroda slovenskega.

Knezoškof dr. Anton Jeglič je zadnji teden obiskal mestne župnike in razne zavode v Ljubljani. V „Alojzijevišču“ je z zanimanjem pregledoval „Domače vaje“, katerim je bil kot osmošolec ustanovitelj.

Premilostni knezoškof ljubljanski je izdal obširno pastirsko pismo, čigar vsebina je: „Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji!“ Kristus vladaj po Marijini priprošnji v nas: v posameznih osebah, družinah, državah in narodih. Pismo, ki se bo čitalo raz propovednic vse škofije prihodnje binkošne praznike, se odlikuje po tehtni vsebini in lepi obliki. Temeljivosti bogoslovskih dokazov tu ne omenjamo, pač pa opozarjamo na pisma domači slog in pesniško vzneseno besedo. Od Slomškovih časov tudi nismo bili vajeni iz pastirskih listov čuti vsklikov: „O, premili moji bratje Slovenci!“ „Mi smo Slovenci, najbližji so nam razni slovanski narodi.“ — To je odmev istega rodoljubnega srca, ki je pred 28. leti tako krasno opevalo mater „Slavijo“, govorečo: „Sinovi! Bojujte se zmiraj za vse, kar je lepo, blago, pravo, potem bomo imeli raj že tu na zemlji!“ („Letop. Mat. Sl.“ 1870.)

Intronizacija goriškega nadškofa dra. Missie se je vršila slovesno zadnjo nedeljo. Prišlo je k slavnosti mnogo ljudstva z dežele. Hiše so bile večinoma okrašene z zastavami, koder se je pomikal spreved do stolnice. Knez nadškof je naglašal v svojem govoru do duhovnov, da naj bodo vsi ne glede na narodnost jedno srce in jedna duša. Po slovesnosti v cerkvi je bil v knezoškofijskem dvorcu obed za 35 dostojanstvenikov. Med obedom je svirala goriška mestna godba. Obžaluje se, da se je pozabilo povabiti na slavnost slovenske „Slogine zavode“.

vsaj jednega od omenjenih prstanov nositi na prstu. Ako to opusti, je znamenje, da je razveljavila pogodbo, in zaročenca potem vrneta darila. Pri izročitvi daril stegne nevesta nekolikokrat v šali levo roko, kakor bi odbijala darilo, potem pa stegne pravo roko, kar je znamenje ljubezni in zvestobe. Po daritvi sledi podanje rok; podani roki polije jeden izmed gostov z vinom. Pred zaroko ne nosijo dekleta nikdar prstanov, če jih tudi imajo. Polivanje rok z vinom se smatra za važen in svečan obred in sploh se meni, da je storil oni veliko hudobijo, kdor ne drži pri tem obredu storjene obljube. Ker sestre z brati ne dele premoženja, jih morajo bratje imeti kot gostije, ali pa jim plačati odškodnino v gotovem denarju.

Na dan poroke gre ženin, spremljan od nekaterih mladeničev, v nevestino hišo po skrinjo ali po balo (kasela). Ko pride ženin v hišo, sedi na skrinji po navadi nevestin brat, ki izroči ženinu ključke proti malemu darilu.

Na večer pred poroko napravi ženin ali pa njegov brat v spremstvu mladeničev vsem povabljenim gostom podoknico, pri kateri po navadi plešejo. Na dan poroke gre ženin z dvema družicama in z godbo po starejšino in nato za jutrukeje vsi gostje na ženinovem domu. Po

zajutruku gre vsa družba, razen ženinovih starišev, po nevesto, da jo odvedo v cerkev k poroki. Kadar pridejo svatje do nevestine hiše, je po navadi zaprta; ne puste jih v hišo, dokler ne dobe vstopa z zvijačo ali pa z darovi. Vršijo se odpiranje nekako takole: Starejšina potrka na vrata. Govorčin od znotraj vpraša: Kaj hočete? Jeden mu odgovori: Neka ovca, ki je druge vodila, je ušla in brez te naša čreda ne more biti. Zašla je v Vašo čredo, prosimo, dajte nam jo nazaj.“ Po dolgem govorenju na obeh straneh odpre govorčin vežina vrata in pošilja dekletke za dekletom ven ter vprašuje: ali je ta tista izgubljena ovca? Zadnja pride na vrsto nevesta. Govorčin pravi poprej: Tu je samo še jedna, a ta je bosa in ne more ven. Starejšina jej obljubi dati obuvalo in brž začne med svati darov nabirati za nevestino obutev. Nato se odpro vrata.

Z rožmarinom ovenčana sedi v hiši nevesta, ki podari moškim svatom rožmarinove šopke. Tudi na vrh zastave se natakne v jabolko ali pomarančo rožmarin.

Družba se napoti v cerkev. Poleg kumic in kumov ne sme manjkati čavša (glumca), ki uganja burke, kogar sreča, mu da piti iz čutare itd. Spredej gre barjaktar, ki nosi zastavo,

če nima družega, natakne kak robec. Vrnivši se vsedejo se za mizo. Ko se vsede nevesta na ženinovem domu, ji prinesejo kako dete, katero vzame v naročje in obdaruje, potem jej podajajo drugo orodje, katero bo pozneje potrebovala kot gospodinja, n. pr. reščeto s pšenico, preslico itd. Pri mizi sedijo gostje v gotovem redu, navadno imajo ženinovi gostje prednost pred nevestinimi, vodstvo oskrbuje „stari svet“. Jedila so za vse svate jednaka, le na prvem prostoru je kaj boljšega. Pri kosilu in večerji se pobira navadno za nevesto. Natikajo se na vilice jabolka, pomaranče in sladčice podajajo se nevesti rekoč: „Če je dar mal, pa naj bo ljubezen velika.“

Po pojedini je navadno ples, katerega prične ženin z nevesto, nato prideta druga z družicami, za vodstvo in red skrbi tudi tukaj starejšina.

Po solnčnem zahodu gre mladi par k nevestinim starišem prosit blagoslova. Ženin in nevesta poklekmeta na robec in najprej ju blagoslovi oče, potem mati. Navadno so pričujoči tudi nekateri drugi svatje. Stariši novoporočencema dajo lepih naukov, priporočajo jima slogo v zakonu itd. Ti nauki se po navadi ne dajo in sprejmo brez solza. Ženinu in nevesti nato svatje čestitajo. Po blagoslovu gre vsa družba,

Ljubljanska vojaška godba. Tukajšnja godba graškega nemškega polka se trdovratno brani svirati slovanske skladbe. Preteklo nedeljo je občinstvo pri koncertu na Kozlerjevem vrtu od nje odločno zahtevalo, naj zaigra kako slovansko pesem. Ker godba tega ni hotela storiti in je še dalje piskala dolgočasne nemške melodije, pričelo je občinstvo proti njej hrupno demonstrirati ter ni odnehalo prej, da je godba morala prekiniti svoj program in oditi. Navzočni Nemci so se o tej priliki tako izzivajoče vedli, da bi se bilo lahko kaj hudega zgodilo. Vpili so „Heil Wolf“ in obkladali slovenski narod s psovki. Zapazili smo med kričači tudi trgovskega pomočnika Linharta, ki je v službi pri slovenski tvrdki. Tvrdke ne imenujemo, ker smo prepričani, da bode iz njegovega postopanja izvajala posledice. Odlikovalo se je s provokatoričnimi „Heil“-klici tudi nekaj vojakov. „Deutsche Stimmen“ se radi te demonstracije zopet jeze na naš list, in obrcajo „Slovensko trgovsko pevsko društvo“. Položaj je sedaj v Ljubljani tak, da naj bodo Nemci z bezanjem kar pri miru!

Nedeljski počitek se uvede s 1. dnem prih. meseca v kranjskih odvetniških pisarnah. Tako vsaj je sklenil prošli teden občni zbor naših odvetnikov. Prosto pa ne bodo imeli vsi uslužbenci, ampak le polovica, katero določi lastnik pisarne. Na istem zboru so se vršile dopolnilne volitve v odbor in disciplinarni svet. Izvoljena sta na novo gg. dr. Tekavčič in dr. Vilfan. Čeprav je zdaj v odboru slovenska večina, ima v uradovanju zbornice nemščina še vedno prednost — zakaj?

Novo garnizijsko bolnišnico bodo pričeli zidati v Ljubljani tekom teh dni in bode pod streho še to leto.

Ljubljanska tobačna tovarna je dobila svojo pralnico in kopalnico.

Mesto Kamnik utegne dobiti notarja od ločno nemškega mišljenja — Schönwettera, ki je znan po svojem „delovanju“ v Radečah. Komaj je bil na veliko veselje radeških narodnjakov premeščen v Ljubljano, kjer jednega Nemca več že še prenašamo, že je začel siliti v slovenski Kamnik, kjer je dober notarijat, ki pa ni razpisan, da bi ga dobil kak starejši in zaslužnejši notar. Ali je to pravično, da bi si dva notarja kar menjala svoji službi? Ali se Schönwetteru posreči na ta način priti v Kamnik, gotovo proti volji vseh kranjskih notarjev? Kaj poreče k temu narodno občinstvo v kamniškem okraju, in ali ne preprečijo tega slovenski poslanci?

V proslavo cesarjeve petdesetletnice je sklenil obč. svet ljubljanski to-le: 1.) Dne 17. avgusta se vrši v Ljubljani shod županov slovenskih občin. Pri tem shodu skleniti bode udanostno adreso in izbrati odposlanstvo slovenskih županov, katero bode poklonilo in izročilo adreso Njegovemu Veličanstvu cesarju Franu Josipu. 2.) V slavnostni seji občinskega sveta naj se izvoli

izvzemši nevestine stariše, na ženinov dom. Ko gredo svatje skozi kako vas, zapirajo mladeniči nevesti pot in je ne puste dalje, dokler je ženin ne odkupi, nevestina sestra prinese veliko kolačev, s katerimi obdaruje ženinove domače, zadnji kolač pa vrže ženin čez hišo. Tudi na ženinovem domu so vrata zaprta in tudi tu se vprašajo svatje iz hiše, kaj želijo. „Prijetelji smo“, odgovorijo, „in od dolgega pota že utrujeni prosimo prenočišča“. „Zakaj ste tako pozno prišli in zakaj ravno k nam?“ vprašajo od znotraj. „Zvezda nas je sem pripeljala“, odgovori družba. Po dolgem pričkanju se odpro vrata in na prag stopi ženinova mati, ki drži v roki kupico, do polovice napolnjeno z vinom. Trikrat svatom ponudi vina in vsakikrat ji vržejo kak denar v kupico. Nato mati novi par ogrne z robcem in odvede v hišo. Najprej gre nevesta k ognjišču, tu jo čaka otrok, katerega obdari s kolačem. Vse jedi mora nevesta pokusiti. Tudi na ženinovem domu se pleše in ženin streže gostom. Ko je ženitovanju konec, se mora nevesta pokazati pridno gospodinjo. Vstane, zaneti ogenj, prinese svatom vode, da se umijejo itd. Sploh mora mlada žena prvo leto biti jako delavna in proti vsem postrežljiva, zlasti mora rada postreči očetu, stricem in moževim bratom.

petorica, katera naj bi dne 2. decembra t. l. ali pa oni dan, ki bode v to določen, poklonila se Njegovemu Veličanstvu cesarju ter mu izrazila v imenu občinskega sveta le-tega in pa vsega prebivalstva ljubljanskega čutila neomahljive zvestobe in udanosti in pa najudanejša voščila k petdesetletnici, združena z iskreno željo, da bi dobrotno nebo modrega vladarja njegovim narodom še dolgo ohranilo. 3.) Za učence in učenke vseh ljubljanskih ljudskih šol priredila naj bi se dne 30. novembra v deželni gledališču predstava, pri kateri naj bi se uprizarjale poleg kake patrijotične, nalašč v ta namen spisane igre, žive slike o dogodkih iz življenja cesarja Frana Josipa I., ter pele in deklamovale domoljubne in rodoljubne pesmi. 4.) Dne 1. decembra naj bi se priredila v Ljubljani splošna razsvetljava, katere pričetek bi se naznanil s petimi streli iz topov na Gradu. Ob 8. uri naj bi bil po mestu mirozov vojaške godbe. 5.) Dne 2. decembra naj bi se proglasil za narodni praznik, vsled česar bi morale od 10. ure dopoludne naprej vse prodajalnice zaprte ostati. Mesto naj bi se okrasilo z zastavami. Posebno naj bi se ta dan praznoval tako-le: a) Ob sedmih zjutraj naznani 21 strel z Grada, da je napočil slavnostni dan in po mestu gre vojaška godba kot budnica. b) Ob 9. uri slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo za vse učence in učenke mestnih šol v cerkvi pri sv. Jakobu. c) Opoludne pogoste se vsi stanovniki mestne ubožnice s pečenko in vinom, župan ali pa člen obč. sveta pa jim pojasni pomembo dne s primernim nagovorom. d) V deželni gledališču priredita „Dramatično društvo“ in „Theaterverein“ v dnevih, katere določi deželni odbor, dve ali tri slavnostne predstave, izmed katerih mora biti najmanj jedna brezplačna. 6.) Mej učenke in učence ljubljanskih ljudskih šol razdele se slavnostni spisi in sličice cesarjeve; za višjo deklinško šolo prepusti se kuratoriju, da sestavi slavnostni program. 7.) Meščanom, ki uživajo mesečne podpore iz zaklada meščanske imovine, in pa onim mestnim ubožcem, ki uživajo stalne podpore iz ubožnega zaklada, izplačajo se dne 1. decembra podvojene mesečne podpore. 8.) Mestnim pomožnim uradnikom, slugam in redarjem izplača se dne 1. decembra t. l. za 25% večja mesečna služnina, kot navadna. 9.) Za izvršitev teh predlogov dovoli obč. svet svoto 7000 gld., in ker je za jubilejske slavnosti v proračunu že postavljenih 5000 gld., dovoli občinski svet, da se pokrijejo večji izdatki v znesku 2000 gld. iz lanskim blagajničnih prebitkov. 10.) Gospodu županu se prepusti, ako se hoče poslužiti od raznih tvrdk ponujenih, za jubilejsko slavnost namenjenih tvarin.

Hišo v Ljubljani, kj. r. je kavarna Mercur, bi rad kupil Žid, da bi cndi razvil svoje „plodonosno delovanje“. Govori se, da je ta hiša na prodaj za okroglo svoto 30.000 gld. Pozor, ljubljanski trgovci!

Kavarnar Mayr v Ljubljani je pred svojo kavarno nabil naznanili, iz katerih posnemamo, da najprej prodaja Nemcem „Gefrorenes“ in „Eiskaffee“, in potem še le Slovencem. Ker je Mayrjeva kavarna v Ljubljani, bi bilo prav, če ti dve naznanili izgineta in na njuni mesti prideta jedino pravilni naznanili s slovenščino na prvem mestu!

Slavnosti v Ljubljani. Za slovensko vseučilišče zboroval bode, kakor čujemo, avgusta meseca shod županov. Ob istem času se bodeta vršila tudi slovenski dijaški shod in velika Ciril-Metodova slavnost. Slovenski obrtniki pripravljajo vseslovenski obrtni shod v Ljubljani, krščanskosocialno delavstvo pa priredi veliko slavnost slovenskega delavstva.

Za ustanovitev mestne godbe se strastno agituje v Gradcu Bela Ljubljana, osamosvoji se v tem oziru skoro tudi ti!

Potrjena zakona. Cesar je sankcioniral zakon deželnega zbora kranjskega, s katerim se je razširila občinska volilna pravica v Ljubljani na vse, ki sploh kaj direktnega davka plačujejo, in pa zakon o pobiranju deželnih naklad.

Koncert gospodične F. Verhunčeve. V soboto priredila je operna pevka gđc. F. Verhun-

čeva v veliki dvorani „Narodnega doma“ koncert, pri katerem sta sodelovala gg. K. Hoffmeister in Jul. Junek, in nam s tem podala izreden užitek. Pela je s popolno dovršenostjo arijo Selike iz opere „Afričanka“, arijo Leonore iz Beethovnevega „Fidelio“, pri kateri smo spoznali v njej izvrstno pevko recitativov, in valček iz Gounodovega „Fausta“. Srečno je interpretirala pesmi naših domačih skladateljev. Ves čut in nežnost je družila v Gerbičevi „Pri zibeli“, do veljave je prišla sanjavost Hoffmeisterove „Poletne noči“, kakor tudi poželenje Schubertove „Brezmerna ljubezen“ in Nedvedove „Strunarjeva pesem.“ Po vsaki točki se je morala večkrat pokazati občinstvu, ki se je bilo v prav obilnem številu zbralo ter ni štedilo z gotovo zaslužno pohvalo. Koncem koncerta je ponovila na obče zahtevanje Gerbičeve „Pri zibeli“. — Gg. K. Hoffmeister in Jul. Junek sta z zadnjim nastopom le utrdila naše mnenje o njiju zmožnostih. Popolnoma dovršeno sta nam podala karakteristični sliki „Pri vodometu“ in „Kol Nidrei“, ki sta bili pri tej izvrstni tehniki in interpretaciji gotovo prav lahko razumljivi. Pri Beethovnovi sonati pa je bil včasih glasovir nekoliko premočan in se cello niti čul ni. — Zadovoljstvo navdajalo je vse, ko smo se vračali od koncerta, in po pravici se prorokuje gospodični Verhunčevi najlepša bodočnost! Naj spremlja na vseh potih sreča nadepolno slovensko umetnico!

Čevljarsko razstavo je priredilo na ljubljanskem starem strelišču 29 mojstrov in 11 pomočnikov, katere je poučeval v istih prostorih 6 tednov učitelj Hulka v prikrojevanju, geometričnem risanju in izdelovanju vrhnih delov.

Nedeljski počitek je uveden pri kranjski deželni vladi in pri vseh okrajnih glavarstvih. Vsako nedeljo in na praznike: Božič, novo leto in sv. Rešnjega telesa dan se ne uraduje, razven da se oskrbe neodložljivi posli. Za stranke so imenovane dni uradi zaprti.

Tomo Zupanove razglednice so izšle v Ljubljani v založbi g. Iv. Bonača v Šelenburgovih ulicah. Razglednice so najlepše izmed dosedanjih slovenskih razglednic. V krasnih barvah se blišči na njih Sv. Jošt nad Kranjem in Toma Zupana dvorec pri Okroglem, v vznožju se vije bistra Sava. Sredi med to pokrajino se kaže podoba velezaslužnega prvomestnika družbe sv. Cirila in Metoda. Posebne važnosti pa je, da se razglednice prodajajo na korist Ciril-Metodove družbe. S tem se oživlja za obstoj našega naroda prepotrebno društvo. Naj si vsaka podružnica omisli nekaj takih razglednic in jih pri društvenih veseljah med narod razpeča. Cena dopisnic je 5 kr. Podružnice in prekupovalci dobe 100 dopisnic za 4 gld.

Kako naj dobim oglednic? Piše nam rodoljub z Dolenjskega: V letošnji števil. 7. „Dom in Svet-a“ sem bral zadaj na platnicah v prospektu, da se dobivajo pri „M. Župancu v Celovcu“ nove slovenske oglednice, katerih čisti dobiček je namenjen naši dični družbi sv. Cirila in Metoda. Naročil sem jih dne 15. t. m. za eno krono in poslal po nakaznici denar. A štiri dni potem dobim nakaznico z denarjem nazaj in z okornimi črkami pisano opazko: „Ohne Angabe der Gassen und Haus Nr. kann nicht bestellt werden. Janeschitz m. p.“ Kaj pravite, gospod urednik, ali je vzrok mojemu neuspešnem naročilu res pomankljivost v naslovu, ali morda nemška zagrizenost in nestrpnost? Prvo menda vender ne, ker sem naslov natanko napravil, kakor ga navaja „Dom in Svet“ (še več: pristavil sem celo slovenskemu „Celovcu“ nemški „Klagenfurt“), in ta ga naznanja gotovo prav, kajti kakovo zmisel naj ima sicer naznanilo novih oglednic z opombo: „Naročila pri M. Župancu v Celovcu“, če naslov tvrdke ni pravilen in zadosten? Vrh tega je pa trgovec, ki je brezdvomno na ta ali oni način naznanil prodajo omenjenih oglednic (bodisi že v „Dom in Svetu“ ali drugod), naslov sam na-se menda vender prav napravil. Tako je najbrže drugo: nemško zagrizenost je bodlo v oči slovensko naročilo na nemško-slovenski nakaznici slovenskih oglednic slovenske družbe sv. Cirila in Metoda, zato: Marsch zurück, von wo sie kummt die krainerische Hetzbestellung! Pri tej priliki

si dovolim vprašanje: Ali bi ne bilo morda umestno, da bi družba sv. Cirila in Metoda izdala svoje oglednice, kakor jih ima n. pr. slov. plan. društvo, a bi morale biti v umetniškem oziru še bolj dovršene? In drugo vprašanje: Kaj je pravilneje: „oglednica“ ali „razglednica“? Rabi se oboje in se da utemeljevati. Vender je pomen besede „oglednica“ skoro natančnejši in resničnejši, kajti tako govorimo: „Jaz sem ta ali oni kraj ogledal“, bodi širše v istini ali na podobi, dočim „razgled“ bolj istino izraža kot podoba. In na dopisnici imamo podobo. „Razglednice“ so bolj za tistega, ki jih napravljajo, kot za tistega, ki jih gleda. Sicer si pa risar ali fotograf kraj ogleda in ko najde nekaj lepih razgledov, napravi raz nje „razglednico“.

Drobne novice. Nemški „Schulverein“ je dobil lani s Koroškega 1600 gld. prispevkov, potrosil je pa za Koroško 5000 gld. — Na Pijavi Gorici, v okolici ljubljanske, je bil pretekli ponedeljek velik požar. Vničil je štirinajstim gospodarjem hiše in gospodarska poslopja. Tudi zvonik je ogenj tako poškodoval, da so zvonovi padli na tla. Zažgali so otroci. — Schulvereinski otroški vrtec v Ljubljani obiskuje nad 100 večinoma slovenskih otrok. — V Mojstrani na Gorenjskem so si ustanovili kmetijski fantje godbo. Mojstrana je dobila tudi nov poštni urad.

V Št. Vidu pri Ljubljani bode binkoštna praznika (t. j. 29., 30. in 31. t. m.) razstava risarskih izdelkov učencev ondote obrtno nadaljevalne šole — Odprta bo vsak dan dopoldne od 8 do 12 ure, popoldne pa od 3 do 5 ure. Vabijo se osobito obrtniki in posebej še mizarji, da si ogledajo to zanimivo razstavo.

Shod priredi „Slov. katol. politično društvo za radovljiški okraj“ binkošni ponedeljek ob 4 uri popoldne na župnijskem dvorišču v Gorjah pri Bledu. Govorili bodo deželni poslanec Ažman, državni poslanec Krek in Pogačnik ter č. gg. M. Mrak in Iv. Lampe. — Državni poslanec štajarski č. g. Josip Žičkar pa priredi na binkošni ponedeljek shod na Vranskem.

Mokraštvo gre nazaj! Pri volitvah volilnih mož za dopolnilno državnozbornsko volitev dne 6. junija so v aržiški občini zmagali krščanski socialci. Pri zadnji volitvi so imeli tu volilne može socialni demokratje. Tudi v Zagerju ob Savi je izvoljenih šest poštenih slovenskih mož. Mokrači z žalostjo gledajo na to svojo „trdnjavo“.

Divjaštvo v Celovcu. Minulo nedeljo je imelo krščansko-socialno društvo „Austria“ shod, na katerem je govoril poslanec dr. A. Wedral. Shod, ki se je vršil v hotelu „Kärntnerhof“, je bil omejen na povabljenе goste. Socialni demokratje so napadli „Kärntnerhof“ s kamenjem. Na pomoč je moralo priti vojaštvo. Socialni demokratje so hoteli vlomiti tudi v stolni farovž, a ker se jim je to zabranilo, ometali so ga s človeškim blatom. Tako bi počeli socialni demokratje tudi v Ljubljani, ko bi imeli kaj moči.

Celjski občinski svet je v zadnji seji Slovencev in Slovenkam, ki se pečajo s kramarji ali pa prodajajo zelišča, odbil vse, tudi najneznatnejše prošnje. Nemcem seveda vse dovoljuje. To naj si zapomni poročevalec lista „Deutsche Stimmen“, da se ne bode čudil, če pričnemo tudi v Ljubljani postopati radikalnejše. Mi hočemo in moramo postati Nemcem „gleichwertig!“

Viteza Nabergoja so Lahi zopet hoteli pritisniti. Tožil ga je neki žandar Zamarchi, češ, da ga je ta voditelj tržaških Slovencev razžalil. Pri razpravi se je pa pokazalo, da si je žandar iz politične strasti vse izmislil in da je napominani dan bil tako pijan, da je izgubil puško. Vitez Nabergoj je bil oproščen.

Proti škofu Šterku so hoteli demonstrirati Lahoni v Bujah pri Trstu o priliki, ko bi ondi birmoval. Radi tega pa je škof odpovedal birmovanje.

Poseben vlak na Dunaj. Povodom jubilejne razstave na Dunaju se prirede o binkoštnih praznikih na vseh postajah južne železnice posebni vlaki na Dunaj s 50% znižano vožnjo ceno. Iz Maribora se odpelje vlak 28. maja ob 7. uri 30 min. zvečer in pride na Dunaj 29. maja ob 5. uri 30 min. zjutraj. Iz Ljubljane odrine poštni vlak 28. maja ob 2. uri in 55 min. po-

poludne. Cena za II. razr. 12 gld. 75 kr., za III. razr. 8 gld. 50 kr. Karte so veljavne 14 dni, toda ne za brzovlake. Natančneje o tem se razvidi iz objav na postajah južne železnice.

Od južne železnice. Prejšnja leta običajni, binkoštno nedeljo v Ljubljano dosepešči zabavni vlak Dunaj—Trst letos izostane. Mesto tega vozi poštni vlak št. 10 (iz Ljubljane binkoštno nedeljo ob 12. uri 41 min. opoldne) do Ljubljane, eventualno do Trsta, v dveh delih. — Istotako bo vozil binkoštno soboto poštni vlak št. 7 (iz Ljubljane ob 2. uri 55 min. popoldne) in brzovlak št. 1 binkoštni ponedeljek (iz Ljubljane ob 11. uri 51 min. ponoči) v dveh oddelkih. Drugi del sledi prvemu v odmoru 15 min.

Na Vrhniki se je preteklo nedeljo vršila slavnost prvega vboda za vrhniško železnico. Slavnost se je vršila na prostoru, kjer bode stal vrhniški kolodvor. Prvi vboj je storil ljubljanski župan g. Iv. Hribar.

Dvojezični pečatniki. Bog vedi, kolikokrat so se že opozarjala slavna županstva po Slovenskem, da preskrbijo dvojezične pečatnike, kjer jih še pogrešamo. Vse zaman! Naših ljudij ne premakneš, če bi jim tudi za hrbtno gorelo. Kako hočemo potem kaj doseči, ako smo še v takih le stvarih tako brezbržni, mlačni in leni, ko ni drugega treba, nego odposlati s kolkom za 50 kr. kolkovano prošnjo na poštno ravnateljstvo v Trst. Mi smo sicer do cela uverjeni, da domovina še nikakor ni rešena, če bi tudi imeli morebiti samoslovenske pečatnike, toda čas je menda že, da se povspemo do onega narodnega ponosa, ki zahteva ravnopravnost slovenščine z nemščino, čas je, da nehamo že prenašati kračenja ustavno zajamčenih nam pravic. „Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti“ — in Slovenci smo taki v polni meri. Samonemški pečatnik ima poleg drugih (n. pr. Št. Janž pri Radečah itd.) tudi pošta v Lukovici. Z vso odločnostjo apelujemo na slavno županstvo, da stori čim preje tem bolj potrebne korake, da dobi i v Lukovici slovenščina na pečatniku mesto, katero ji gre. Isto pa velja tudi za druge kraje, kjer še nimajo dvojezičnih pečatnikov. Upamo, da bodo te stare, a vender — kakor vidimo — še vedno nove pesmi že jedenkrat konec!

Trg Ljutomer je zopet nemški. Slovenci smo pri občinskih volitvah propadli v prvem in drugem razredu, zmagali smo samo v tretjem razredu. Tužna nam majka!

Branimo mejo! Pod tem naslovom je pri nesel „Slov. Gospodar“ velevažen članek, ki se peča z našimi porazi ob slovensko nemški meji na štajarskem. Zemlja se kmetu pod nogami giblje, posestva potujejo iz jedne roke v drugo. Posestvo, ki je bilo doslej v slovenskih rokah, pride, če se proda, s pomočjo „Südmarke“ skoro vedno v nemške roke. Tako ginevajo pri volitvah slovenski volilci, a v tem večjem številu se prikazujejo nemški. Ta prikazen se javlja ob celi meji od Dravograda do Spielfelda. Slovenski rodoljubi ob meji, pravi „Slov. Gospodar“, ne držijo križem rok. Ali, kaj pomaga agitiranje, če je skoro vse Slovenstvo ob meji suženj nemškega denarja. Kmetje, pristni Slovenci, se niti na slovenske veselice ne upajo, tako so odvisni od Nemcev, kaj še, da bi otroke pošiljali v slovenske šole. Kapital pa je v političnem življenju velika moč! „Slov. Gospodar“ prav upravičeno vsklika: Namestu, da nas grajate, podpirajte nas, pritecite nam na pomoč! Pomagajte nam ustanovljati slovenskih posojilnic in ustanovite slovensko „Südmarko“.

Nova tiskarna v Pulju. Gosp. Andrej Gabršček, podjetni tiskar v Gorici, je dobil koncesijo za svojo podružno tiskarno v Pulju. Nove, izborne tiskarne, ki je v domačih rokah, se gotovo razveseli vsak isterski Slovan.

Zavarovalnica za govejo živino se je ustanovila za kraje Bozovica, Podriče in Gropada.

Slovenski napredek na Goriškem. Knjižica dr. Pečnika, katero omenjamo na drugem mestu, je vzbudila nekaj močij k delu. Sad njen je mizarska zadruga v Solkanu, dalje mislijo ustanoviti v Renčah zidarsko, v Mirnu pa čevlarsko zadrugo. V Biljah so delu izročili novo opekarno „ljudsko opekarno“. Pivovarno usta-

novijo skoro gotovo v Gorici. Binkoštni ponedeljek bode v Gorici osnovalni shod krojaške zadruge; namen ji je: skupno nakupovanje krojaških potrebščin, orodja, blaga i. t. d. ustanovljanje obče dostopnih prodajalnic blaga za obleko na debelo ali na drobno. Ustanovljanje skupnih delavnic ali vsaj vzajemno izdelovanje obleke za zadrugne prodajalnice. Ustanovljanje strokovnih šol za krojače in šivilje v Gorici ali na deželi. Podpora ubožnih udov krojačev in šivilj iz čistega dobička. Pristopnina je 1 gld., kateri se ne vrača nikomur. Deleži so po 20 gld. Plačujejo se lahko po mesečnih obrokih po 4 gld. Vsaki ud sme vložiti po več deležev. Če kdo izstopi se mu izplača delež in če je bil v zadrugi že pet let, se mu izplača tudi primerni delež zadrugnega premoženja. Obresti so določene na 5%. Vodstvo zadruge ima petorica mož krojačev iz Gorice in z dežele.

Društva.

Zveza slovenskih pevskih društev. Sedanjí čas je čas združenja, čas organizacije. Združuje in organizuje se vsak stan, ki hoče zastopati svoje interese, ki hoče kaj doseči. Glasba je bila Slovincem malo da ne do zadnjega časa še v povojih in gojila se je le v pevskih društvih. Pevska društva so pa hodila vsako zase svojo pot, katera je ustrezala dotičnemu občinstvu. Glasbene moči so raztresene in treba jih je zbrati, združiti v skupino, katera bi z združenimi močmi delala na povzdigo glasbe v prosveto slovenskega naroda. Taka skupina je zveza slovenskih pevskih društev, katere ustanovitev je vlada dovolila. Društvo prične svoje delovanje takoj, ko bode pristopilo vsaj šest pevskih društev, in ker ima Ljubljana s svojo okolico vže toliko pevskih društev, ni nikake ovire, da prične zveza svoje delovanje takoj. Poglejmo si bodoče delovanje zveze z ozirom ne potrjena pravila. Namen novi zvezi je združitev vseh, v slovenskih krajih na Kranjskem, Sp. Štajarskem, Koroškem in Primorskem, v Gradcu in na Dunaju obstoječih, slovensko petje in glasbo goječih društev. Združitev naj bi povzdignila slovensko narodno in umetno petje ter uvedla jednotno vzajemno postopanje v slovenski glasbi. V dosego tega namena uprizarjala se bodo zvezna zborovanja, znanstvena poučna predavanja iz vseh glasbenih strok in pa velike pevske slavnosti. K zvezi more pristopiti vsako zakonito dopuščeno, slovensko petje goječe društvo, in člani teh društev so zajedno člani zveze. Vsako k zvezi pristopivše društvo pa voli svoje zastopnike v skupščino zveznih odposlancev, kateri se snidejo vsako leto na redno letno skupščino, da si volijo svoj upravni odbor, da poročajo o stanju, potrebah in napredku svojih društev, da poslušajo, ali sami uprizorijo znanstvena poučna predavanja iz glasbenih strok, in da se tem potom doseže jednotno in skupno postopanje vseh slovenskih pevskih društev. Vsako tretje leto prireja pa zveza skupne velike pevske slavnosti, in sicer v takem kraju in ob času, ki sta najugodnejša za pospeševanje umetniškega namena zveze. Te slavnosti pa bodo v svojem bistvu zgolj umetniškega značaja. Na njih naj se kaže pevsko izvajanje v kolikor možno umetniško popolni obliki. V to svrhu morejo nastopati ali posamezna društva, tekmujoč mej seboj, ali njih več ali pa tudi vsa društva skupno. Nastop vseh društev skupaj naj bi kazal svetu, da se slovenski narod zaveda, da se zanima za lepe umetnosti in osobito za glasbo, in da je združen v eno telo močan faktor, s katerim mora računati ves glasbeni svet. Namen zveze je vzvišen, in njena bodočnost mora biti sijajna, ako stori vsako pevsko društvo svojo narodno dolžnost. — Na delo tedaj! In še enkrat kličemo: na delo!

Pevska zbor „Glasbene Matic“ imata prihodnjo sredo, t. j. 1. junija t. l., zvečer ob 8. uri skupno zborovanje v „Glasbenem Domu“ zaradi nameranih izletov.

Pevsko društvo „Slavec“ priredi jutri, binkoštno nedeljo, mal popoldanski izlet v Št. Vid-Vižmarje, kjer bode v gostilni g. Cirmana petje

in prosta zabava. Podporni člani in gostje dobro došli.

Pevsko društvo „Ljubljana“ udeleži se z zastavo blagoslovljena zastave pevskega društva „Glas“ v Sodražici. Zbirališče in odhod na binkoštni ponedeljek ob 1/2 6. uri zjutraj z dolenskega kolodvora.

„Sokol“ se snuje na Vrhniki.

Vabilo na izlet, katerega priredi akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu dne 4. in 5. rožnika t. l. v Celje in Šoštanj. I. V soboto 4. rožnika ob 10. uri dopoldne prihod v Celje; zvečer ob 8. uri v prostorih „Narodne Čitalnice“ koncert pod vodstvom g. cand. med. Jos. Ipavica. Pri koncertu sodelujejo iz prijaznosti slavno „Celjsko pevsko društvo“, gospica Karolina Ipavčeva, gg. dr. Bela Stuhec, drd. med. Viktor Supan in posamezni člani drugih slovenskih akad. društev v Gradcu. (Vspored je jako zanimiv). Po koncertu prosta zabava. Čisti prinos koncerta je namenjen zakladu za Prešernov spomenik. Cena sedežev: prvi dve vrsti po 80 kr., od 3. do 7. vrste in balkonski sedeži 50 kr., ostali sedeži 30 kr., stojišča 20 kr. Z ozirom na plemeniti namen koncerta se preplačila hvaležno sprejemajo. II. V nedeljo dne 5. rožnika ob 8. uri zjutraj z velenjskim vlakom odhod v Šoštanj. V Šoštanju komerz; po komerzu prosta zabava z raznimi pevskeimi točkami. K obilni vdeležbi vabi najuljudnejše Akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 1. do 25. majnika poslali: Slavno hranilno in posojilno društvo v Celovcu po č. g. Podgorcu 50 gld. — Slavna Posojilnica v Pišecih po g. J. Vršču 5 gld. — Moška podružnica v Celju 70 gld., in sicer 21 gld. 50 kr. udnine za l. 1897., 48 gld. 50 kr. je pa donesek Celjskega „Sokola“ kot prva polovica pokroviteljnine. — Moška podružnica v Ormožu 22 gld., vmes je 4 gld. 47 kr. kot donesek Mohorjanov, nabran od č. g. mestnega župnika V. Venediga. — Senklavško-frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani čisti dohodek od veselice v „Narodnem Domu“ 401 gld. 27 1/2 kr. in po gospej dr. Gregoričevi posebej znesek 63 gld. — Po č. g. Juriju Zmavcu, župniku v Remšniku, 5 gld.; darovali so gg.: Zavadi, J. Smole, J. Zmavc, J. Bizjak, L. Bizjak, M. Stole in Al. Gugl po 50 kr. in drugi 1 gld. 50 kr. — Iz nabiralnika v gostilni pri „Lipi“ v Trebnjem 3 gld. — G. Marica Novak na Trojanah 3 gld. 50 kr.; darovali so po kroni gg.: Fr. Konšek, Tom. Petrovec, N. Rus, Jos. Cukjati, Jos. Novak, Minka Koželj in Marica Novak mesto venca na krsto c. kr. kadeta Avgusta Zaplotnika. — Podružnica Ziljska Dolina-Vrata po č. g. župniku M. Krejčiju 48 gld. 20 kr. — Gg. Iv. Kranjc, V. Ježevnik, M. Hleb in Iv. Kačič v Šoštanju 4 gld. — Gdč. Franjica Šmidova na Gašteju pri Kranju iz nabiralnika 10 gld., vmes je svota 1 gld. 63 kr., nabrana na Veliko noč v Medvodah v mali družbi iz Kranja. — Trnovski Mohorjani v Ljubljani po č. g. kape-lanu Fr. Ferjančiču 6 gld. — Za „dva goloba“ iz Ceranjevc 50 kr. — Gospa Marija Skrinjar v Trstu zbirko 2 gld. 50 kr. — Gospa Matilda Sebenikar na Rakeku iz nabiralnika 10 gld. — G. T. Eržen na Vrhniki 10 gld. — Slavno obrtno podporno društvo v Ljubljani 10 gld. — Gosp. Iv. Jebačin, trgovec v Ljubljani, od prodanega prvega vagona „kave družbe sv. Cirila in Metoda“ 100 gld. — G. Štefan Podpac z Jesenic in gospa Josipina Podpac, roj. Zoretova v Kamniku, 10 gld. mesto drugih naznanil, da sta bila dne 23. maja v Ljubljani poročena. — Čast in hvala vsem rodoljubkinjam in rodoljubom, podpirajočim plemenite svrhe naše družbe. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Najnovejše vesti.

Zaradi graških izgrediv je prišel včeraj na Dunaj štajarski cesarski namestnik Bacquehem, ki se je dolgo časa razgovarjal z ministerskim predsednikom. Pričakuje se, da se bode razpuštil graški občinski svet. Včerajšnji ministerski svet se je pečal z graškimi zadevami.

Zaradi nagodbe z Ogersko so imeli naši in ogerski ministri zadnje dni dolge seje v Bu-

dimpešti. Grof Thun se baje nadeja, odpraviti do meseca septembra vse ovire parlamentarnemu delovanju in potem predložiti zbornici nagodbene načrte, ali pa izposlovati podaljšanje provizorija.

V Srbiji so bili zaplenjeni avstrijski listi, ki so prinesli govor, katerega je imel v delegaciji Kaftan o Srbiji.

Bolgarski knez je s kneginjo gost sultanov v Carigradu. Sultanu je baje knez poljubil roko v znamenje udanosti.

Italijanska vlada jako ostro postopa proti katoliški duhovščini, ker o zadnjih nemirih ni dovolj glasno kričala: Mir! Pozablja pa vlada, da ni niti jedne državne šole v celi Italiji, v kateri bi se smel učiti krščanski nauk, tedaj ljudstvo ni vajeno poslušati duhovščino.

Rusija odpošlje jutri štiri batalijone iz Nikolajeva na Kreto.

Zola je zopet kandidoval v pariško akademijo znanosti. Kakor znano, njegova kandidatura vedno propade. To pot pa so francoski veleumi krepko zavrili njegovo vsiljivost. Pri volitvi Zola ni dobil ni jednega glasu!

Španjsko-ameriška vojna.

Ves teden se ni zgodilo nič posebnega na bojišču. Španjski admiral Cervera je s svojim brodom v pristanišču Santiago na Kubi in Američani zbirajo okoli njega prve svoje ladije, da ga napadejo pod poveljstvom Sampsona. Predsednik Mac Kinley je izdal razglas, da potrebuje še 75.000 prostovoljcev; tako bode vsa ameriška vojska štela 280.000 mož.

Važna je vest, da so Zjedinjene države prišle v konflikt z Avstrijo in Nemčijo, ki utegne imeti v kratkem resne posledice. V Ameriki je ustrelila lani policija 22 delavcev, večinoma Ogrov, ki so se udeleževali štrajka. Naša vlada je zahtevala odškodnine za zapuščene družine delavcev, a odločno se je Amerika uprla tej zahtevi. Mej Nemčijo in Ameriko se je pa pričel razpor, ker admiral Dewey ne pusti neki nemški ladiji, da bi na suho spravila pripeljani živež, in je zagrozil s streljanjem. Nemški konzul je odgovoril, da pošlje oni ladiji v pomoč dve nemški križarki.

Iz San Francisca se je 2500 mož ameriške vojske odpeljalo na Filipine; seboj vozijo živila za jedno leto in nekaj municije za admirala Deweya. — Od Manile se pa poroča, da so Španjci odpodili Američane pri Binacayanu, vzeli jim orožje in municijo.

V Calumetu se je oglasilo med vojaške prostovoljce 177 Slovencev, ki imajo svojo godbo iz 17. mož. Oglasiti se hoče za vojsko še več Slovencev. Nedostaje pa v ameriški vojni discipline.

Profesor Hubad je pisal dne 14. maja t. l. na razglednico prijatelju iz Monakovega: „79 pesni Trubarjevih, Dalmatinovih, Kreljevih in Bohoričevih iz leta 1584. sem v Monakovski knjižnici prepisal“. — To, in nič drugega, je pisal gosp. prof. Hubad in to je diskretno prebral poročevalec „Slov. Naroda“. Vse drugo, kar je „Slov. Narod“ izvajal in popravljaj si v dveh dopisih, je le izvir bujne domišljije ali — zlobnosti. — Toliko slavnemu občinstvu v pojasnilo, da se ne krči zasluženemu možu dobro ime.

V načelništvo gospodarske zveze so bili pri osnovalni odborovi seji poleg predsednika dr. Šusteršiča izvoljeni nastopni gg.: vodja Povše, drž. poslanec dr. Krek, knezoškofjski tajnik J. Šiška, župan šentviški A. Belec in trgovec Kaušek, namestnika pa sta gg. I. Pliberšek in V. Schweitzer. — Osnovala sta se lokalni goriški odsek in strokovni trgovski odsek.

Shod slovenskih učiteljic bo v Ljubljani na binkoštni torek dne 31. maja ob 1. uri popoldne v „Narodnem Domu“.

O pritožbi ormoških Slovencev glede šole je razsojalo včeraj upravno sodišče na Dunaju. Štajarski deželni šolski svet hoče namreč dvojezično štirirazrednico v Ormožu napraviti na polovico trdo nemško in na polovico dvojezično. Vladni zastopnik se je strinjal z zastopnikom Slovencev, češ da za nemško šolo ni dosti otrok. Sodišče bo razglasilo rzsodbo dne 24. junija.

Razne stvari.

Nadvojvoda Leopold je umrl v Hörnsteinu na Nižje-Avstrijskem dne 24. maja. Pokojni nadvojvoda, ki je bil rojen l. 1823., se je udeleževal vojn v letih 1848, 1849 in 1866; bil je izvrsten strokovnjak v vojaških zadevah, kar je kazal zlasti kot nadzornik mornarice do l. 1880. Tega leta je stopil v pokoj.

Za praznik sv. Cirila in Metoda. Preč. djakovski škof dr. Strossmayer je izdal posebno okrožnico, v kateri pozivlje, duhovščino in ljudstvo svoje škofije, da svečano praznuje praznik sv. Cirila in Metoda. V svoji okrožnici odreja vladika Strossmayer, ker peti julij ne pade letos na nedeljo, da se prenese praznik sv. Cirila in Metoda na prvo nedeljo po petem juliju. Tedaj pa se naj po vsej škofiji najsvečaneje obhaja ta dan.

Mickijevičeva slavnost v Lvovu. Dne 22. t. m. so položili v Lyovu temeljni kamen za Mickijevičev spomenik. Slavnost je bila velekrasna. Udeležila so se je po slovesnih službah božjih v raznih cerkvah vsa poljska društva. Župan dr. Malahovski je imel navdušen govor na slavnostnem prostoru. Zvečer je bila v narodnem gledališču slavnostna predstava in mesto je bilo razsvetljeno. Tudi po drugih poljskih mestih so bile slavnosti.

Jaroslava Vrhlickega, tega najgenijalnejšega in najplodovitejšega pesnika češkega, čegar pravo ime je dr. Emil Frida in ki je bil dosedaj izredni profesor na češkem vseučilišču v Pragi, je imenovalo Nj. Veličanstvo rednim profesorjem moderne literature na istem vseučilišču.

V Pragi dogodila se je dne 19. t. m. velika nesreča. Malo pred nameranim odhodom razpočil se je na Veltavi kotel na parniku „Fran Josip I.“ ter raznesel ves parnik na grozovit način. Okoli 20 oseb bilo je že na parniku, katere je skoraj vse tako strašno raztrgalo, da so padali nazaj v vodo le še posamezni telesni deli, kakor roke, noge itd. Eksplozija bila je tako močna, da je razdrobila na bližnjih hišah šipe.

Velika nevihta je bila dne 26. t. m. v Gradcu. Strela je udarila v Hahnovo dinamično tovarno v Peggavu in napravila eksplozijo. Jeden delavec je bil ubit, dva ranjena.

Bosenski vojaki so se v sredo peljali skozi Ljubno na Štajarskem. Na kolodvor je prihitelo mestno Nemštvo ter je pričelo divje kričati, ko je zasvirala godba bosenskega polka. Tako se obnaša državo vzdržujoči nemški živelj, ker se mu vedno gleda skozi prste! Vladni listi to vest prekljujejo.

„Nevesinje“ se imenuje nov tednik, ki je začel izhajati v Nikšiću v Črni Gori. List je posvečen politiki in književnosti in obeta, da bode odločno zastopal interese naroda srbskega in vsega Slovanstva.

Narodni delavci v Pragi so kupili svojo tiskarno.

„Schulverein“ je občinski svet v Berolinu dal tisto podporo, katero mu je odtegnila dunajska občina.

„Narodni Misli“, ki izhaja v Zagrebu, je ministerstvo notranjih del na Dunaju vzelo poštni debit, baje-radi dopisov iz Ljubljane.

Rotschildovo premoženje. L. 1876. so imeli Rotschildi premoženja 5000 milijonov frankov. Iz obrestij tega premoženja bi se lahko živilo 580.000 ljudi. Ko bi se to premoženje podvojilo le vsakih 15 let — dozda se jim je množilo hitreje — zneslo bi bilo l. 1890. že 10.000 milijonov in danes nad 15.000 milijonov frankov, iz katerega bi lahko živelo 1.600.000 ljudi, tedaj vsi Slovenci in še nekaj Hrvatov po vrhu. Ako bi se premoženje samo v tej meri množilo naprej, znašalo bi l. 1965. že 300.000 milijonov frankov, iz katerega bi lahko živelo 37.120.000 ljudi, t. j. skoraj vsi prebivalci Avstrije. Ker pa Rotschildi znajo svoje kapitalije še bolj obrestonosno nalagati, množi se jim premoženje še veliko hitreje. Rotschildi bodo kmalu lahko cele države kupovali in vzdržavali.

Največ dolgovi od vseh držav ima Ogerska. Na jednega prebivalca pride 411 gld. drž. dolga!

Ali je beseda „Windischer“ psovka? Po-ročali smo že, da je graško okrajno sodišče ob-sodilo 14. aprila t. l. nekoga radi razžaljenja časti po § 436. na denarno globo, ker je svojemu nasprotniku dejal „Windischer“. Obsojenec je na-redil na dež. sodišče vsklik, o katerem se je razpravljalo dne 22. maja. Sodišče je potrdilo obsodbo.

Nesreče. V Carigradu je pred tednom upepelil požar 400 hiš. Na otoku Timor pa je razsajal strašen vihar, ki je porušil tri mesta in pobil 10.000 ljudi.

V Inomostu je dne 23. t. m. 2000 zidarjev in delavcev začelo stavkati in zahtevati povišanje plač.

Veliki nemiri so bili dne 25. t. m. v Prze-myslu na Poljskem. Več sto delavcev je zgubilo pri raznih stavbah delo, ker je nedostajalo opeke. Delavci so ogorčeni demonstrirali za kruh ter naskočili razne prodajalnice kruha. Dne 26. t. m. so nemiri narasli ter bili očevidno naperjeni proti Židom. Množica je v židovskem delu na-skočila židovske prodajalnice. Židje so plahi bežali. Aretovanih je okolu 60 oseb, med njimi več vseučiliščnikov.

Madjarskim židovskim časnikarjem se dobro godi. Vlada jim je n. pr. samo lani dala 11.000 celoletnih brezplačnih železniških vožnjih listkov za vse ogerske železnice. Za posamezne vožnje pa jim je dala le — 75.000 vožnjih listkov I. razreda. Razume se, da židovskim časnikarjem to jako ugaja, ker morejo s tolikim številom listkov razvijati uspešno kupčijo. So-sebno trgovski potniki so stalni abonentni teh „časnikarjev“. V Budimpešti se pri teh razmerah dobe celo časopisi, ki love naročnike s tem, da jim obljubijo in preskrbe jedenkratno prosto vožnjo v I. razredu.

Zakaj kadimo? Neki ruski bogataš, ki je imel navado kaditi po kosilu, hotel je na vsak način dognati, zakaj ljudje pušijo. Sreča na ulici znanca pa ga vpraša: Dragi prijatelj, zakaj-li pušiš? „Veš, prijatelj“, odgovori mu ta, „ni slajšega na svetu, nego kadar človek po do-brem obedu zapali smodko. Prav za prav pa kajenje zluži v to, da želodec bolje prebavlja.“ Čez nekoliko dnij odpotuje ta bogataš po po-velju carjevem v Carigrad. Vozeč se skozi malo mestece ugleda na ulici nekega starca, ki je sviral na gosli in v ustih držal pipo. Bogataš se ustavi in vpraša starca, zakaj puši. „Ej, go-spodine“, odgovori ta, „vrlo težko si služim kruh. Večkrat preide ves dan, da nimam nič gorkega v ustih. Da se umirim in pozabim na glad, držim pipo v ustih.“ Velikaš obdari starca in krene dalje. Pozno v noči pride v večje turško mesto, kjer je nanj čakal gospodar prve gostil-nice in pušil smodko. Ko se bogataš pojavi, brzo vrže gostilničar smodko proč. „Prosim Vas“, spregovori bogataš, „povejte mi, zakaj pu-šite?“ In gostilničar odgovori: „Oprostite, Vaše blagorodstvo, jaz sem navajen že ob devetih leči v posteljo. Da me zaspanec ne premaga, zato sem si smotko zapalil“. Drugi dan pride bo-gataš v Carigrad in kot ruski odposlanec k ve-likemu vezirju. V razgovoru s tem opazi, da ve-lik vezir neprestano puši. Vpraša ga, zakaj da vedno puši. Sultanov prvi minister odgovori: „Več časa nisem mogel zatisniti očesa, zato sem pričel mnogo pušiti, in sedaj pušim pri delu neprestano, pušim zvečer, pa sladko za-spim“. Po teh dogodkih počel je ta velikaš pre-mišljati: Jeden puši, da mu želodec bolje pre-bava, drugi, da bi pozabil na glad, tretji, da ne zaspi, četrti, da bolje spi, — to so protivnosti, ki kažejo, da je kajenje za vse dobro. In ve-likas je pušil vse svoje življenje veselo dalje in ni iskal nič več vzroka, zakaj da kadimo.

Grozdna plesnoba in pero-nospora.

Kakor peronospora, tako je pričela tudi grozdna plesnoba (Oidium Tuckeri) širiti se in napravljati škodo po naših vinogradih. Ta bo-lezen sicer še ni tako razširjena, da bi delala Dolenjcem preglavico, — jako razširjena je pa

po Vi pavskem in Primorskem, — ali vendar na se njen nastop ne prezira, marveč skuša naj se, zadušiti jo v prvem razvoju.

Obe bolezni, peronospora in grozdna ples-noba, sta jako nevarni, kajti prva pokvari naj-več trtno listje, vsled česar ne more grozdje dozoreti, druga pa napada največ jagode, ki se vsled preprege s tankimi nitmi (nuceliji), to so sesalne korenine, ne morejo razvijati, ter vsled tega popokajo in iz njih izteče sok. Glive same srkajo pa tudi sok iz jagod s posebnimi izbu-hninami (havstoriije).

Jagode, napadene od grozdne plesnobe, so sprva kakor bi bile s pepelom potrošene, poz-neje pa počrne.

V obrambo proti tej bolezni se rabi žvep-leni prah t. j. prav fino zmleto žveplo. Da se pa doseže pravi uspeh, se mora žvepljati enkrat še pred cvetjem, toraj sedaj, in enkrat koj po cvetju: pozneje pa le tu pa tam, če se ravno bolezen na kakem grozdu pokaže.

Za žvepljanje se rabijo posebni mehovi, v katere se napolni zmleto žveplo ter se puha v grozdje. Mehove in žveplo prodaja v Ljubljani tvrdka Kavčič & Lilleg pred Franciškansko cerkvijo.

Žvepljati se mora v bolj vročih dneh, ker čim bolj pripeka solnce, tem hitreje se razvija žveplena sokislina, ki potem pomori vse glive. Ob deževnem ali vetrovnem vremenu se mora žvepljanje opustiti.

Tudi za prvo škropljenje proti peronospori je že skrajni čas, kajti sedaj se začenja prav ugodno vreme za njen razvoj. Na 100 litrov vode se vzame 2 kg modre galice in 2—2½ kg gašenega apna, ki se vlije v podobi beleža skozi prav fino mrežo v odmerjeno vodo. Precejanje skozi mrežo ima to prednost, da ne pridejo v zmes žakljeve kocine, ki potem škroplilnico zamaševajo.

Tudi je bolje, če se najpred zmeša apno z odmerjeno vodo, potem še-le v to vlije raztop-ljeno modro galico, ker na ta način se tekočina tako ne usiri.

Nova civilna pravda.

Postopanje pri sodiščih prve stopinje.

(Nadaljevanje.)

Pravdni troški.

V vsaki razsodbi in v sodnih sklepih, ka-teri končajo sodno postopanje, mora sodišče tudi o troških pravnega postopanja razsoditi in baš zaradi tega veleva zakon, da mora stranka, ka-tera zahteva povračilo troškov, sodišču predlo-žiti zaznamek troškov s potrebnimi prilogami sicer izgubi pravico, zahtevati povra-čilo troškov.

Zaradi prisojila troškov se je mogoče pri-tožiti, in sicer velja gledé te tirjatve vodilo, da je uporabljati oni pravni lek, kateri je sploh pripuščen proti takemu sklepu, proti razsodbam vslic, oziroma revizija, proti sodnim sklepom ali odlokom pa rekurz. Ako pa stranka ne iz-podbija razsodbe same, temveč le nastavek in visokost troškov, je vložiti le rekurz.

Mogoče je pa tudi zavarovati si pri-hodne pravdne troške proti nadležnemu tožniku s tem, da mora tožnik v varnost gotovi denar ali pa vrednostne papirje v sodno shrambo vložiti, to pa le za slučaj, ako je tožnik inozemec. Glede onih državljanov ogerske krone, ki služijo v stalni vojski, ali pri vojni mornarici, oziroma ki so nastavljeni v javni službi kot uradniki za splošne zadeve, pa veleva zakon, da so, ako nastopijo kot tožniki, opro-ščeni zavarovanja troškov. Toženi pa morajo pri prvem pravdnem naroku, in preden se je razprava pričela, zahtevati, da preskrbi tožnik zavarovanje.

Ako je toženi pravočasno zahteval zava-rovanje sodnih troškov, tedaj toliko časa ni za vezan razpravo nadaljevati, dokler se o tem vprašanju ni dognal sodni sklep.

Tožnik pa mora potem vložiti po sodišču naznačeno vsoto, ali pa mora priseči, da mu ni mogoče dotičnega zneska vložiti, in na predlog jedne spornih strank se nadaljuje razprava.

Pravica revnih.

Zgodi se čestokrat, da je človek prisiljen svojo pravico iskati potom pravde, a tega ne

more storiti, ker mu primanjkuje denarja za po-trebna plačila. Novi zakon skrbel je tudi za ta slučaj in ustanovil tako zvano pravico rev-nih. To pravico priznava sodišče onemu, kateri dokaže, da mu ni mogoče troškov dotične pravde utrpeti, ne da bi kratil svojo lastno in svoje družine vzdrževanje.

Dotična stranka mora prositi pri pravdnem sodišču za pravico revnih, in sicer na podlagi premoženjskega spričevala, katero izda župan-stvo in potrdi okrajno glavarstvo. Občina z last-nim statutom, n. pr. ljubljanska, pa ne potrebuje potrdila glavarstva. Ako ne stanuje revna stranka v okrožju pravnega sodišča, sme dotično prošnjo tudi pri svojem sodišču na zapisnik dati, katero jo pošlje pravdnemu sodišču v rešitev.

Pravico revnih dovoli sodišče le za go-tovo označeno pravdo, in s to pravico doseže stranka:

1.) da jej začasno, t. j. toliko časa, dokler se jej premoženje ne zboljša, ni treba plačati kolkov in drugih državnih pristojbin, kakor tudi ne izdatkov za sodne odposlance, priče, zvedence i. t. d.,

2.) da je oproščena zavarovanja pravnih troškov,

3.) da se jej postavi odvetniški zastopnik za slučaj, da pravdni položaj zahteva odvetniško zastopstvo, in

4.) da sme v drugih slučajih, ako zakon ne zahteva odvetniškega zastopstva, tožbo pri svojem sodišču na zapisnik dati, ki jo pošlje pravdnemu sodišču. To sodišče ima pa na dalje še dolžnost, za revno, v drugem sodnem okraju stanujočo pravdo stranko, zbrati sposobnega zastopnika iz osobja državnega pravdnistva ali pa iz lastnega, t. j. sodnega osobja.

Pravica revnih ugasne, kadar je pravda končana, oziroma v teku pravde vsled smrti revne stranke in vsled zboljšanja njenih premo-ženjskih razmer. Ako se pa izkaže, da razlogi, oziroma podatki za privoljenje pravice revnih že začetkoma niso bili istiniti in pravi, tedaj je sodišče zavezano, takoj odvzeti pravico revnih dotični stranki. Stranka sama pa mora povrniti in plačati vse one izdatke, katerih je bila opro-ščena, in poleg tega jo zadene še zaslužena globa.

Istotako pa jamči tudi oni, ki je vedoma neresnico v premoženjsko spričevalo zapisal, in ako se je na podlagi takega spričevala pravica rev-nih privolila, za vsa plačila, katerih je bila stranka oproščena, kakor tudi za zaslužek odvetniku in za vso drugo nastalo škodo.

(Dalje prihodnjič.)

„Slovenski List“ prinaša samo inserate slovenskih tvrdk ter odločno odklanja inserate tvrdk, ki so Slovencem sovražne.

J. Lozar,
Ljubljana, Mestni trg št. 7,

priporoča svojo zalogo

kolesarskih jopičev (sweaters), sraje belih in raznobojnih, čepic, pasov, nogavic, dokolenic, zavratnic, ovrat-nikov, zapestnic, telovadskih hlač, jopic, čevljev in drugih potrebščin.

Cene zmerne! 50 (3 2)

Vnanja naročila izvršujejo se s povratno pošto.

Melusine-ustna in zobna voda

deluje izborna proti zobobolu in gujilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr. 62 (12-1)

Jedina zaloga

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1. poleg mesarskega mosta.
Telefon št. 68.

Prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom priporočam podpisani

svoje lepe izdelke cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.: **več monštranc, kelihov, svečnikov, kandelabrov, lestencev** itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebranje, ponikanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času izvršilo. 49 (30-3)

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

pasar-srebrar,

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 27.

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode,
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8, poleg
Alojzijevega,

priporočam se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in podpirateljem domače
umetnosti v najnatančnejše izdelovanje

**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,**

Križev ud. 20 (7)

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 61.

priporočam svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najprostejših do najfinejših ružave, zelene
ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v po-
ljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči
za vse svoje izdelke jedno leto.

— Cene nizke. — 8 (52-13)

Prej **Albert Robida** Prej
M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

26 (25-12) izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled
veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na de-
želi se vzprejemajo ob vsakem času. — Priporočam
se posebej za slikanje cerkev in kapel. — Na-
ročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popraviljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate,
motike, krampe, vile,
vsakovrstne žage, pile,
lonci (železolitni in plošče-
vinasti), nagrobni
križi, različna mizararska
tesarska, ključavni-
čarska, kovaška in
usnjarska orodja.
Štedilniki, peči, ko-
vano in valjano že-
lezo, vsakovrstno ku-
hinjsko orodje, ko-
vanja za okna, vrata
in cele hiše. Železni-
ške šine za oboke,

Zaradi opustitve trgovine

oblastveno dovoljena 42 (5)

popolna razprodaja
vsakovrstne železnine
po tovarniških cenah.

Najlepša prilika gospodom trgovcem vsakovrstno
železnino najceneje si naročiti.

Andr. Druškovič

železarija, Mestni trg št. 9 10.

cement, štorje za
stropne, dratence in
drat, vsakovrstne teht-
nice, vsakovrstna plo-
ščevina: mesingasta
pakfonasta, bakrena,
cinkasta, bela in črna
in pocinkana. Trombe
za vodo in gnojnice;
svetilke za vozove;
različna kovanja za ko-
šije. Ključalnice, me-
singaste kljuge,
pante in zapahe, ple-
tene omare in pipe
za pivo itd. itd. itd.

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporočam se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

36 (24-6)

nagrobni spomenikov

preskrbuje na željo cele rakve.

Priporočam se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posest-
nikom za vsa stavbinska dela iz trdega krastkega kamna, katera točno, so-
lidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravi obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Prečastiti duhovščini in slavnemu
občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

ter zagotavljam najsolidnišo postrežbo
in znižane cene.

Vsled mnogoletne izkušnje in z
izpitom, ki sem ga napravil na Du-
naju v prikojevalni šoli, mi bo mo-
goče postreči in ustreči vsaki želji
cenjenih gg. naročnikov.

Franc Pavšner,

krojač v Ljubljani,

Vodnikov trg št. 4.

53 (12-1)

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid

navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Prodaja
biciklov.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. **Mehanična**
delavnica za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
prostem za vež-
banje na kolesu.

Puch, Styria
najboljša

Columbia

Helical-

Premier

Svetovnoznana

angleška kolesa

iz orožne tovarne B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki

šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastonj in franco.

40 (2-6)

Priporočam se p n občinstvu najljubše in vabim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke,

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel)

(izdelane iz najbolj znane Vrhniske glin) z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz
vlitega železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka)

42 (3-6)

Roman-cement

Dovski Portland-cement

kakor vse v stavbino stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!